

Lingwistyka I – wykład 14

Agnieszka Patejuk i Adam Przepiórkowski

Kognitywistyka UW

6 czerwca 2017

Omówienie hw8.

Zdania podrzędne 1

Przyimki asemantyczne – z poprzedniego wykładu:

- ▶ $PP \rightarrow P'$
 $\uparrow = \downarrow$
- ▶ $P' \rightarrow P \quad NP$
 $\uparrow = \downarrow \quad \uparrow = \downarrow \quad |$
 $(\uparrow OBJ) = \downarrow$
- ▶ $P \rightarrow na$
 $(\uparrow PFORM) = NA$
 $(\uparrow CASE) = {}_c ACC$
- ▶ $N \rightarrow Homera$
 $(\uparrow PRED) = 'HOMER'$
 $(\uparrow CASE) = ACC$
 $(\uparrow GEND) = M1$
 $(\uparrow NUMB) = SG$

Wynikowa f-struktura dla: *na Homera* (w zdaniu typu *Marge czeka na Homera*):

- ▶ $\left[\begin{array}{cc} PRED & 'HOMER' \\ CASE & ACC \\ PFORM & NA \end{array} \right]$

Zdania podrzędne 2

Zdania podrzędne – z ćwiczeń tydzień temu:

- ▶ CP → C'
 - ↑=↓
- ▶ C' → C IP
 - ↑=↓ ↑=↓
- ▶ C → że
 - (↑ CFORM) = ŻE
 - (↑ TENSE)

- ▶ samo *Homer przyszedł*:

SUBJ	PRED	'PRZYJŚĆ ^[1] '	
	[PRED	'HOMER'
		CASE	NOM
		GEND	M1
		NUMB	SG
TENSE	PAST		

Wynikowa f-struktura dla: *że Homer przyszedł*:

- ▶

SUBJ	PRED	'PRZYJŚĆ<1>'
	[PRED 'HOMER'
		CASE NOM
		GEND M1
		NUMB SG
TENSE	PAST	
CFORM	ŻE	

Ograniczenia 1

Wcześniej np.:

► I \longrightarrow ***obiecał***

$$\begin{aligned}(\uparrow \text{ PRED}) &= \text{'OBIECAĆ}\langle \text{SUBJ, OBL}_{dat}, \text{XCOMP} \rangle\text{' } \\(\uparrow \text{ SUBJ CASE}) &= \text{NOM} \\(\uparrow \text{ SUBJ NUMB}) &= \text{SG} \\(\uparrow \text{ SUBJ GEND}) &= \text{M1} \\(\uparrow \text{ OBL}_{dat} \text{ CASE}) &= \text{DAT} \\(\uparrow \text{ XCOMP SUBJ}) &= (\uparrow \text{ SUBJ}) \\(\uparrow \text{ TENSE}) &= \text{PAST}\end{aligned}$$

Które równania powinny teraz być *ograniczające*?

► I \longrightarrow ***obiecał***

$$\begin{aligned}(\uparrow \text{ PRED}) &= \text{'OBIECAĆ}\langle \text{SUBJ, OBL}_{dat}, \text{XCOMP} \rangle\text{' } \\(\uparrow \text{ SUBJ CASE}) &= \textcolor{red}{=}_c \text{ NOM} \\(\uparrow \text{ SUBJ NUMB}) &= \textcolor{red}{=}_c \text{ SG} \\(\uparrow \text{ SUBJ GEND}) &= \textcolor{red}{=}_c \text{ M1} \\(\uparrow \text{ OBL}_{dat} \text{ CASE}) &= \textcolor{red}{=}_c \text{ DAT} \\(\uparrow \text{ XCOMP SUBJ}) &= (\uparrow \text{ SUBJ}) \\(\uparrow \text{ TENSE}) &= \text{PAST}\end{aligned}$$

Ograniczenia 2

Wcześniej:

- ▶ **P** \longrightarrow **w**
(\uparrow PRED) = 'w<OBJ>'
(\uparrow OBJ CASE) = LOC
- ▶ **P** \longrightarrow **na**
(\uparrow PFORM) = NA
(\uparrow CASE) = ACC

Teraz:

- ▶ **P** \longrightarrow **w**
(\uparrow PRED) = 'w<OBJ>'
(\uparrow OBJ CASE) = ***c*** LOC
- ▶ **P** \longrightarrow **na**
(\uparrow PFORM) = NA
(\uparrow CASE) = ***c*** ACC

Ograniczenia 3

Wcześniej:

► N → *Bart*
(↑ PRED) = 'BART'
(↑ CASE) = NOM
(↑ NUMB) = SG
(↑ GEND) = M1

► A → *długim*
(↑ PRED) = 'DŁUGI'
(↑ CASE) = INST
(↑ NUMB) = SG
(↑ GEND) = M3

Teraz (bez zmian):

► N → *Bart*
(↑ PRED) = 'BART'
(↑ CASE) = NOM
(↑ NUMB) = SG
(↑ GEND) = M1

► A → *długim*
(↑ PRED) = 'DŁUGI'
(↑ CASE) = INST
(↑ NUMB) = SG
(↑ GEND) = M3

Ograniczenia 4

Wcześniej:

- ▶ $IP \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} \text{AdvP} & \text{NP} & I' \\ \downarrow \in (\uparrow \text{ADJ}) & (\uparrow \text{OBL}_{dat}) = \downarrow & \uparrow = \downarrow \end{array}$$
- ▶ $I' \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} I & \text{NP} & \text{NP} \\ \uparrow = \downarrow & (\uparrow \text{OBL}_{inst}) = \downarrow & (\uparrow \text{SUBJ}) = \downarrow \end{array}$$
- ▶ $NP \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} \text{AP}^* & & N' \\ \downarrow \in (\uparrow \text{ADJ}) & & \uparrow = \downarrow \\ (\uparrow \text{CASE}) = (\downarrow \text{CASE}) & & \\ (\uparrow \text{GEN}_D) = (\downarrow \text{GEN}_D) & & \\ (\uparrow \text{NUMB}) = (\downarrow \text{NUMB}) & & \end{array}$$

Teraz:

- ▶ $IP \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} \text{AdvP} & \text{NP} & I' \\ \downarrow \in (\uparrow \text{ADJ}) & (\uparrow \text{OBL}_{dat}) = \downarrow & \uparrow = \downarrow \end{array}$$
- ▶ $I' \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} I & \text{NP} & \text{NP} \\ \uparrow = \downarrow & (\uparrow \text{OBL}_{inst}) = \downarrow & (\uparrow \text{SUBJ}) = \downarrow \end{array}$$
- ▶ $NP \longrightarrow$

$$\begin{array}{ccc} \text{AP}^* & & N' \\ \downarrow \in (\uparrow \text{ADJ}) & & \uparrow = \downarrow \\ (\uparrow \text{CASE}) =_c (\downarrow \text{CASE}) & & \\ (\uparrow \text{GEN}_D) =_c (\downarrow \text{GEN}_D) & & \\ (\uparrow \text{NUMB}) =_c (\downarrow \text{NUMB}) & & \end{array}$$

Egzamin

Co będzie na egzaminie?

- ▶ zadania podobne do tych na 4 klasówkach i poprawach
- ▶ w wypadku LFG także materiał wykraczający poza klasówki (ale nie poza slajdy):
 - ▶ modyfikatory – jak na klasówce i w pracach domowych
 - ▶ uzgodnienie (podmiot–czasownik, rzeczownik–przymiotnik) – jak na klasówce i poprawie
 - ▶ argumenty bezokolicznikowe, kontrola i podnoszenie – jak w pracy domowej hw8
 - ▶ argumenty przyimkowe, przyimki asemantyczne i semantyczne
 - ▶ argumenty zdaniowe, wymagania wobec argumentów (CASE, CFORM – jako ograniczenia)
- ▶ być może definicje z wykładu 4 (wypowiedzenie, zdanie, róœnoważnik zdania, zawiadomienie)

Co dalej? 1

LFG – nie tylko składnia, ale także:

- ▶ poziom semantyczny (intensywne prace),
- ▶ poziom morfologiczny,
- ▶ poziom prozodyczny,
- ▶ poziom tematyczno-rematyczny,
- ▶ poziom tekstu (nie tylko pojedyncze zdania).

Literatura:

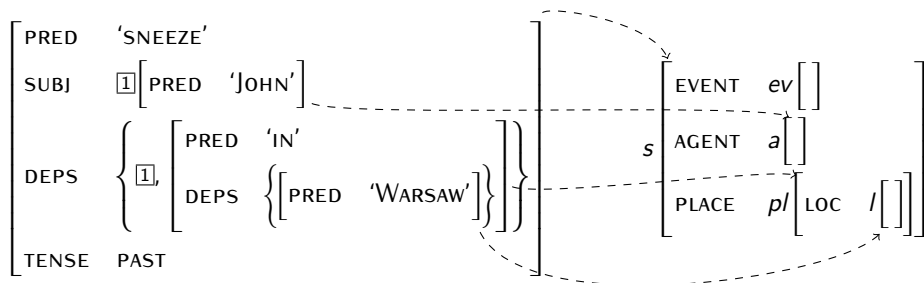
- ▶ składnia LFG – m.in. podręcznik: Bresnan i in. 2015,
- ▶ składnia i semantyka LFG — kompendium: Dalrymple 2001 (i przygotowywane 2. wydanie),
- ▶ proceedingsy konferencji LFG on-line: <http://web.stanford.edu/group/cslipublications/cslipublications/LFG/>,
- ▶ doktorat o koordynacji w polskim (Patejuk 2015)...

Kognitywistyka 1 – staże, projekty licencjackie, licencjaty.

Kognitywistyka 2 – fakultet *Na styku składni i semantyki* (OGUN), magisteria.

Co dalej? 2

Semantyka w LFG – *John sneezed in Warsaw* (Przepiórkowski 2017):

$\exists e. \text{sneeze}(e) \wedge \text{agent}(e, \text{john}) \wedge \text{in}(e, \text{warsaw}) \wedge \text{past}(e)$

Wykorzystanie LFG do **przetwarzania języka naturalnego**.

XLE-Web: <http://clarino.uib.no/iness/xle-web> (Patejuk i Przepiórkowski 2017)

Anxiety!

- Bresnan J., Asudeh A., Toivonen I., Wechsler S., 2015, Lexical-Functional Syntax, Wiley-Blackwell, drugie wydanie.
- Dalrymple M., 2001, Lexical Functional Grammar, Academic Press, San Diego, CA.
- Patejuk A., 2015, Unlike coordination in Polish: an LFG account, Ph.D. dissertation, Institute of Polish Language, Polish Academy of Sciences, Cracow.
- Patejuk A., Przepiórkowski A., 2017, POLFIE: współczesna gramatyka formalna języka polskiego, Język Polski XCVII(1), s. 48–64.
- Przepiórkowski A., 2017, Argumenty i modyfikatory w gramatyce i w słowniku. W przygotowaniu.